

Cultuur, maar vooral economie

Over de nieuwe Europese richtlijn 'Televisie zonder grenzen'

Jan Velleman

Beleidsmedewerker SP-fractie in het Europees Parlement

De nieuwe richtlijn 'Televisie zonder grenzen' bevestigt het oude Europese uitgangspunt van vrij verkeer van goederen en diensten. Verder bevat de richtlijn culturele en morele beschermingsregels en legt hij de grenzen van de reclame vast. Deze evenwichtsoefening tussen economie, cultuur en bescherming was geen gemakkelijke opgave.

Na een ezelsdracht van bijna 3 jaar werd op 30 juli 1997 de nieuwe Europese richtlijn 'Televisie zonder grenzen' eindelijk van kracht. De voorbereiding was een ware lijdensweg, een slijtageslag tussen de verschillende Europese instellingen. Inzet: een evenwicht zoeken tussen het heilige vrije verkeer van diensten en de bescherming van de cultuur en de (jonge) kijker. Het resultaat is een vrij liberale tekst waarin televisie, net zoals in de vorige richtlijn, veelal vertaald wordt als een economische dienst en minder als een cultuurproduct. Toch bevat de tekst - vooral onder invloed van het Europees Parlement - een aantal duidelijke 'beschermingen' op vlak van culturele producties, belangrijke sportevenementen, en gewelddadige en pornografische uitzendingen. De richtlijn regelt ook welke lidstaat bevoegd is voor welke omroeporganisatie en bepaalt de grenzen van de reclame, sponsoring en het telewinkelen.

De eerste richtlijn: cultuur of economie?

De Europese richtlijn 'Televisie zonder grenzen' vormt de sleutel van de Europese regelgeving in de audiovisuele sector. Op 3 oktober 1989, ook toen reeds na jarenlange bewegingen onderhandelingen in alle Gemeenschapsinstel-

lingen, werd de richtlijn aangenomen. Uit de intensiteit van de debatten bleek welke centrale plaats de televisie in onze samenleving had ingenomen en welke economische, industriële, culturele, maatschappelijke en technologische belangen ermee gemoeid waren. De belangstelling van de communautaire instellingen voor die sector is sinds de goedkeuring van de richtlijn alleen maar toegenomen.

Voor de Europese Unie is omroep, waaronder ook etherreclame valt, een dienst zoals bepaald in het EU-Verdrag [1]. Voor televisie hield dit in oorsprong weinig in omdat de bestaande omroepsystemen tot dan voornamelijk nationaal gericht waren. Maar door de technische ontwikkelingen op vlak van doorgave (kabel en satelliet) werd het grensoverschrijdende aspect steeds belangrijker. Een Europese wettelijke regeling die de doorgave van omroepactiviteiten regelt, kon niet uitblijven. De richtlijn vormt de rechtsgrond waarop omroeporganisaties in de Unie toegang kunnen vragen tot het publiek in andere lidstaten dan die waarin zij zijn gevestigd. Het is duidelijk dat grensoverschrijdende televisie niet alleen economische of technische gevolgen heeft, maar ook verscheidene fundamentele doelstellingen van het EU-Verdrag bevordert. Denken

we maar aan een hechter verbond tussen de Europese volkeren, een versterking van de waarborgen voor vrede en vrijheid, nauwere betrekkingen tussen de lidstaten, alsook de fundamentele vrijheden van artikel 10 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens [2]. Naast het economische doel om een grote interne markt te verschaffen aan de omroeporganisaties en de aanverwante industrieën in de Gemeenschap, alsmede aan de reclame [3], omvatten grensoverschrijdende omroepactiviteiten ook belangrijke doelstellingen op het gebied van cultuur, voorlichting en de bevordering van de Europese integratie [4]. Door de burgers in een lidstaat de gelegenheid te geven om rechtstreeks of via de kabel ongewijzigde, uit andere lidstaten afkomstige uitzendingen te ontvangen, kan een culturele vervlechting worden bereikt die een belangrijke bijdrage kan leveren aan de toekomstige ontwikkeling van de Europese Unie tot een echte gemeenschap. Iedere burger zal gemakkelijk toegang hebben tot de ideeën, de informatie, de opinies, de kunst en het amusement, die in de andere lidstaten ondermeer door de televisie worden doorgegeven.

Een belangrijke doelstelling van de eerste richtlijn 'Televisie zonder grenzen' was het bevorderen van grensoverschrijdende radio- en televisie-uitzendingen. Zij beoogde eveneens het aanmoedigen van de productie van Europese programma's. Om dit te verwezenlijken werd het principe van de quota ingesteld. Alle omroepen moeten volgens art. 4.1 van de richtlijn '89 "het grootste gedeelte van hun niet aan informatie, sport, spel, reclame of teletekst gewijde zendtijd aan Europese programma's besteden". En minstens 10% daarvan moet aangemaakt zijn door onafhankelijke producenten. Daarnaast stelde de richtlijn een basispakket van gemeenschapsregels in die betrekking hebben op de publiciteit, de bescherming van minderjarigen en het recht van antwoord. De lidstaten kunnen op dit vlak strengere vereisten opleggen, meer bepaald om de cultuurverspreiding te bevorderen, of om het pluralisme in de informatieverstrekking en de media te waarborgen.

Het uitzenden van reclame werd beperkt tot 15% van de dagelijkse zendtijd en tot 20% van

een periode van één uur. Verder werd reclame in en tussen programma's en de reclame over medicijnen geregeld. Reclame voor tabaksproducten werd verboden, deze voor alcoholische dranken beperkt.

Maar de technologische evolutie is minder voorspelbaar gebleken dan bij de voorbereiding van de richtlijn was verwacht. De Luxemburgse ASTRA-satelliet heeft het scenario ingrijpend veranderd. Uit het feit dat TNT en het Cartoon Network van Ted Turner in heel Europa kunnen uitzenden dankzij een Engelse concessie en dat die kanalen voor 93% Amerikaanse producties tonen, blijkt hoe moeilijk het is technologische ontwikkeling en Europese regelgeving met elkaar te verzoenen als het ontbreekt aan een duidelijke politieke wil. De technologische ontwikkeling mag echter niet als alibi worden aangevoerd om zich te onttrekken aan de regels van bestaande Europese wetgeving. Alle lidstaten van de Unie zijn gehouden op de naleving daarvan toe te zien [5].

In maart 1994 stelde de Commissie vast dat de aanpassing van de nationale wetgevingen aan deze richtlijn in elk geval heeft geleid tot een gunstig vrij verkeer van televisiediensten tussen de lidstaten. De door de Europese instellingen gewenste harmonisatie heeft de nationale omroepsystemen, die juridisch tot kort daarvoor hoofdzakelijk op nationale leest waren geschoeid, de mogelijkheid gegeven aan te sluiten bij de explosieve ontwikkeling van de audiovisuele sector en communicatietechnologie op wereldniveau. De totstandbrenging van een gemeenschappelijk juridisch kader heeft, hoe beperkt dit ook is, de beroepskringen ertoe gebracht zich te organiseren om gebruik te maken en te profiteren van een verruimde geografische en economische markt [6]. De vaststellingen van de Commissie hadden tot gevolg dat een aantal lidstaten aandrongen op een versterking van de bescherming van de gemeenschappelijke markt. Anderen daarentegen pleitten voor een liberalisering om de ontwikkeling van de informatiesnelweg te bevorderen [7]. Een wijziging en aanvulling van de richtlijn 'Televisie zonder grenzen' werd onvermijdelijk (en had volgens de eerste richtlijn eigenlijk al in 1994 moeten gebeuren). Op 31 mei 1995 deed de Commissie een voor-

De procedure

Bij de herziening van deze richtlijn werd gewerkt volgens de 'medebeslissingsprocedure'. Dit wil zeggen dat zowel de Commissie, de Raad als het Parlement hun zeg doen. De Commissie doet een voorstel tot wijziging die in eerste lezing wordt besproken in het Parlement. Het Parlement amendeert de tekst waarna de Raad van Ministers, op basis van die amendementen, een gemeenschappelijk standpunt formuleert. Daarna volgt er een tweede lezing door het Parlement, waarbij enkel de amendementen uit eerste lezing terug overgenomen kunnen worden. Indien de Raad van Ministers het daarna niet eens raakt over het standpunt van het Parlement wordt een bemiddelingsprocedure gestart. Deze bemiddelingsperiode duurt zes weken en handelt alleen over de amendementen die in het Parlement met minstens 314 stemmen werden goedgekeurd. Het resultaat van de bemiddeling wordt dan ten slotte door het Parlement aanvaard of verworpen. In het laatste geval moet de Commissie een nieuw voorstel doen. Intussen blijft de oude richtlijn van kracht.

Door die regel van 314 stemmen viel in dit geval de discussie over de quota en de nieuwe diensten weg wegens te weinig steun. Enkel de V-chip en de uitzending van grote sportevenementen haalden voldoende stemmen en bleven dus over als belangrijkste discussiepunten.

De procedure nam heel wat tijd in beslag en liep niet erg vlot. De tekst van de Commissie werd door het Parlement in eerste lezing flink geamendeerd. Uiteindelijk kwam de Raad in juni 1996 tot een nieuwe tekst, voornamelijk omdat ze het overgrote deel van de amendementen overboord gooide. Het Parlement was voordien reeds buitenspel gezet omdat, onder impuls van het toenmalige Spaanse voorzitterschap. Een compromis werd gezocht over de Commissievoorstellen zonder rekening te houden met de bespreking in het Parlement. Een wel erg ongeoorloofde werkwijze die heel wat parlementsliden begrijpelijkerwijs ontstemde.

stel tot wijziging. De Commissie heeft getracht een zeker evenwicht tot stand te brengen door rekening te houden met vaak onverzoenbare, zelfs tegenstrijdige belangen.

Televisie zonder grenzen bis

Over de uitgangspunten van de richtlijn was iedereen het eens: vrij verkeer van omroepactiviteiten en quota voor Europese producties. Nochtans verliep de procedure tot herziening van de richtlijn (zie kader) zeker niet van een leien dakje. Daarvoor verschilden de meningen van de lidstaten, de Commissie, de Raad en het Europees Parlement over de uitwerking van een

aantal maatregelen te sterk. Op een bepaald moment werd zelfs gevreesd niet uit de patstelling te kunnen geraken en dat alles bij het oude zou moeten blijven. Gelukkig is het zover niet gekomen.

Uiteindelijk werden in de nieuwe richtlijn een aantal specificaties toegevoegd die de lidstaten in staat moeten stellen de richtlijn beter uit te voeren. En onder druk van technologische evoluties en een 'algemene mentaliteitswijziging' werden een aantal nieuwigheden, zoals het telewinkelen, de bescherming van minderjarigen en de beperking van de exclusiviteitsrechten op belangrijke sportevenementen, ingevoerd. Het ultieme doel is te beschikken over een instrument waarmee een stabiel juridisch kader wordt verschaft ter bevordering van de ontwikkeling van de audiovisuele sector in de Unie tot het einde van deze eeuw.

Het toepassingsgebied van de nieuwe richtlijn wijzigt niet. De definitie van televisie-omroep blijft gehandhaafd. Het gaat niet alleen over conventionele televisiediensten maar ook over diensten zoals pay-per-view en near-video-on-demand. Eigenlijk gaat het over alle diensten van punt-tot-meerpunt-verbindingen, of diensten die vanuit één punt tegelijkertijd naar meer dan één ontvangstpunt worden uitgezonden. Bij deze herziening oordeelde de Commissie het niet wenselijk de werkingssfeer uit te breiden tot de (nieuwe) point-to-point-diensten. Overreglementering op gemeenschapsniveau zou voor de ontwikkeling van deze diensten een zeer nadelig effect sorteren, zo werd geredeneerd.

Vestigingsplaats

De nieuwe richtlijn stelt vooral nauwkeurige criteria vast op het vlak van de bevoegdheid van een lidstaat ten aanzien van de omroeporganisaties. De vraag wie bevoegd is voor welke omroep klinkt ons in Vlaanderen bekend in de oren. Herinner u het VT4-verhaal: een zender met Britse licentie gericht op Vlaanderen die onderworpen is aan de Britse omroepwetgeving. Na een juridische saga werd de Vlaamse decreetgever door Europa verplicht zijn beperkende maatregelen (reclamemonopolie aan één landelijke commerciële zender, voorafgaandelijke toe-

lating voor buitenlandse zenders) in haar kabel-decreet te schrappen. Wanneer dat binnenkort gebeurt, kan VT4 een Vlaamse commerciële zender worden, die zich dan aan dezelfde reglementering moet onderwerpen als VTM. Europa haalt hier duidelijk zijn slag 'in de strijd om de eerlijke concurrentie' thuis.

De nieuwe richtlijn specificeert de discussie over de vestigingsplaats simpel gezegd als volgt: een omroeporganisatie valt onder de bevoegdheid van de lidstaat waar de omroep zijn hoofdkantoor heeft en waar zijn programmeringsbesluiten worden genomen of (indien onderdelen van een omroep in meerdere lidstaten zijn gevestigd) in de lidstaat waar een aanzienlijk deel van de bij de televisie-activiteiten betrokken personeel werkzaam is.

V-chip

De bescherming van minderjarigen wordt geëxpliciteerd. Zo stelt de richtlijn dat de lidstaten passende maatregelen moeten voorzien om te voorkomen dat omroeporganisaties programma's uitzenden "die de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen ernstig zouden kunnen aantasten, met name programma's waarin pronografische scènes of beelden van nodeloos geweld voorkomen". Dergelijke programma's worden niet verboden, maar mogen niet uitgezonden worden op een tijdstip waarop jongeren voor het scherm zitten. Bovendien moeten dergelijke programma's aangekondigd worden met een "akoestisch signaal" of "door een visueel symbool". Het is de terugkeer van het witte vierkantje uit de jaren zeventig.

Het is voor iedereen duidelijk dat er op dit vlak iets moest gebeuren. Ook in het buitenland woedt deze discussie over geweld en sex op het scherm in alle hevigheid. In de Verenigde Staten hebben de omroepen onder druk van Clinton himself een gemeenschappelijk charter ondertekend om geweldprogramma's (een beetje) aan banden te leggen. In Frankrijk is sinds kort op de belangrijkste omroepen een coderingssysteem ingevoerd. Er is dus beweging op dit vlak, maar de vraag is of deze bepalingen in de Europese richtlijn veel zoden aan de dijk brengen. Iedereen kent immers de aantrekkingskracht van de

verboden vrucht. Iedereen weet ook dat een 'gentlemen agreement' in de sector zelf nooit optimaal werkt. Er zal altijd wel een zender te vinden zijn die een stapje verder gaat dan zijn rechtstreekse concurrent, gemeenschappelijk charter of niet. Bovendien moeten de lidstaten ook strafmaatregelen voorzien, anders blijven dergelijke bepalingen loze woorden. Het is dus niet voldoende om de Europese bepalingen in de nationale wetgevingen zondermeer over te nemen.

De Commissie gaat nog een stap verder en voert binnen het jaar een onderzoek uit om de wenselijkheid na te gaan van technische apparatuur die ouders in staat zou stellen om bepaalde programma's van het scherm te weren. De zogenaamde V-chip of Violence Chip, die technisch direct toepasbaar is, zorgde voor nogal wat discussiestof tijdens de voorbereiding van de richtlijn. De weinige onderzoeksgegevens hierover twijfelen namelijk aan de effectiviteit van zo'n V-chip. De doelgroep, de jeugdige veelkijkers, kijken veelal in afwezigheid van een controlerende ouder of volwassene naar TV-programma's (waaronder geweldprogramma's). Zij doen m.a.w. hun zin en kijken naar wat zij willen, met of zonder V-chip. Jongeren zijn bovendien veel handiger met technische apparatuur dan hun ouders. Als er dan al een programma technisch geweerd wordt, is het voor hun waarschijnlijk een koud kunstje om dat technische verbod ook uit te schakelen. De conclusie is eigenlijk dat een technische controle nooit sluitend is en dat gezond televisiekijken aangeleerd en begeleid moet worden.

Het warme pleidooi voor een V-chip, vooral aangebracht door de christendemocratische verlaggevers Hoppenstedt en Galeote, bevat nog een andere waarheid dan het beschermen van de kinderziel. Want wie nader toekijkt, ontdekt de producenten van TV-toestellen in de coulissen. Wat is de redenering? Momenteel heeft bijna elk gezin één of meer kleurentelevisies. De markt begint m.a.w. langzaam op te drogen. Het is dus tijd om met iets nieuws op de propen te komen: hoge-definitie-TV, breedbeeld (16/9) of digitale signalen. Zo kunnen producenten nieuwe TV-toestellen verkopen. Ook de V-

chip past in dit kader. Nieuwe TV-toestellen zullen uitgerust worden met een V-chip. Misschien zullen zelfs oude toestellen uitgerust worden met deze techniek. En de consument... zal een nieuw toestel moeten kopen. Of hoe je via wetgeving een nieuwe afzetmarkt kunt waarborgen.

Reclame en telewinkelen

De richtlijn bevat een uitgebreid hoofdstuk over televisiereclame, sponsoring en telewinkelen. Zo moet de reclame en het telewinkelen tussen de andere uitzendingen gevoegd worden. De reclame mag niet meer bedragen dan 15% van de totale dagelijkse zendtijd en niet meer dan 20% per uur. Verder wordt er bepaald wanneer en hoeveel keer programma's onderbroken mogen worden voor reclame. Films mogen één keer na 45 minuten onderbroken worden; twee keer na minimum 110 minuten. Tijdens andere uitzendingen kan reclame om de 20 minuten. Bij sportuitzendingen en evenementen moet rekening gehouden worden met de natuurlijke pauzes van de uitzending. Journaals, actualiteitsmagazines, documentaires, godsdienstige uitzendingen en kinderprogramma's die minder dan 30 minuten duren mogen niet onderbroken worden door reclame. Reclame over tabaksproducten is verboden, die voor alcoholische dranken en geneesmiddelen wordt beperkt.

De richtlijn introduceert ook de nieuwe term 'telewinkelen'. Een blok met een telewinkel-uitzending moet minimaal 15 minuten duren. Er mogen maximaal acht blokken per dag uitgezonden worden en de totale duur ervan mag niet meer bedragen dan drie uren. De reclame en telewinkel-uitzendingen moeten duidelijk herkenbaar zijn door optische en/of akoestische signalen.

Al bij al is dit een vrij liberale en ingewikkelde regeling, waarvan het maar afwachten is hoe de lidstaten ze vertalen in de eigen wetgeving en vooral hoe ze het zullen controleren en eventueel sanctioneren. Tot nu toe hebben we daar in Vlaanderen alleszins geen goede ervaringen mee.

Quota

De nieuwe richtlijn verzwakt de voorschriften in verband met de bevordering van de versprei-

ding en de productie van Europese programma's: de eerste richtlijn bepaalde een percentage, de nieuwe richtlijn voorziet dat het "grootste gedeelte van de zendtijd" gereserveerd moet worden voor Europese producties.

Ook de discussie over de quota staat bol van belangen. Vooral de landen met een grote filmproductie willen de eigen markt beschermen. Dat leidt tot soms zeer contradictorische standpunten. Neem bijvoorbeeld Frankrijk. Tijdens de grote handelsoverhandelingen (GATT) met de Verenigde Staten in 1993 beschouwde Frankrijk film als een economisch goed dat vrij op de andere markten moet kunnen circuleren. Door de Amerikaanse markt voor Franse producties toegankelijk te maken, wilde Frankrijk de eigen filmindustrie steunen. Tijdens de herziening van de Europese richtlijn beschouwde datzelfde Frankrijk film plots als een cultureel goed. Dan waren quota zogezegd nodig "om de eigen cultuur te beschermen"; maar eigenlijk ging het ook nu om de eigen Franse filmproductie te beschermen tegen andere, Europese 'indringers'.

Quota kunnen nuttig zijn om de kijker te behoeden voor te grote hoeveelheden Amerikaanse producties. Die producties kunnen bij ons zeer goedkoop aangeboden worden omdat ze reeds op de Amerikaanse markt hun geld hebben opgebracht. De uitzending van Amerikaanse films en series op de Europese zenders is voor de Amerikanen gewoon een bijkomende winst zonder dat er nog kosten tegenover staan. Voor veel, vooral commerciële, zenders in Europa is de lage aankoopprijs zeer aantrekkelijk. Ze kunnen hun uitgaven drukken, en als ze een beetje uitkijken halen ze nog een echte kaskraker in huis waardoor het marktaandeel stijgt.

Als steun voor de Europese filmproductie vormen quota geen ideaal middel. Door gerichte steun via het oprichten van productiefondsen kan veel meer gedaan worden om de Europese filmindustrie te ondersteunen. Het idee van een Garantiefonds [8], zoals het Europees Parlement voorstaat, is alleszins hoopgevend. Maar het mag dan wel niet worden uitgehold door de Europese Commissie, door bijvoorbeeld het geld voor een dergelijk fonds te halen uit de andere programma's die de media ondersteunen.

Exclusiviteit

Opvallend in de nieuwe richtlijn is de vrij verregaande regeling in verband met de exclusiviteitsrechten. Die komt er op neer dat elke lidstaat een lijst met evenementen "van een aanzienlijk belang voor de samenleving" kan opstellen, die niet op exclusieve basis uitgezonden kunnen worden. "Een belangrijk deel van het publiek" moet die evenementen rechtstreeks of via uitgestelde verslaggeving kosteloos kunnen volgen. De lidstaat bepaalt zelf welke evenementen van nationaal en internationaal belang op de lijst geplaatst worden. Hiermee is het mogelijk dat de kijkers de Olympische Spelen, de wereldbeker en Europese beker voetbal, de nationale voetbalcompetitie, de wereldkampioenschappen atletiek, enz., rechtstreeks en in open scherm kunnen volgen.

Het parlement aanvaardt wel dat de uitzendrechten voor belangrijke sportevenementen als wereld- en Europees kampioenschap voetbal en Olympische Spelen, in exclusiviteit mogen gegeven worden aan een zender. Maar dit mag niet betekenen dat een aanzienlijk deel van het publiek in de lidstaat de mogelijkheid ontnomen wordt deze evenementen via een rechtstreekse, niet-gecodeerde uitzending te volgen.

De meningen in het parlement

Ondanks soms erg uiteenlopende meningen heeft het Europees Parlement op heel wat punten striktere standpunten ingenomen dan uit de uiteindelijke tekst blijkt. Zo wilden de christendemocratische verslaggevers, Hoppenstedt en Galeote op vlak van de bescherming van minderjarigen de algemene omroepen verplichten een apart programmablok voor kinderen te reserveren. Daarin zou dan geen enkel programma uitgezonden mogen worden die de belangen van minderjarigen of de openbare orde schaadt. Bovendien wilden zij de V-chip direct en verplicht invoeren.

Op vlak van reclame en telewinkelen wilde het parlement duidelijke grenzen trekken. Er moet in ieder geval vermeden worden dat de uitzendingen van telewinkelen verdoken reclame-uitzendingen zijn. Het is niet de bedoeling om met telewinkelen-uitzendingen de reclame-

wetgeving te omzeilen.

De meeste parlementsleden wilden de quota behouden, maar niet iedereen was ervan overtuigd om ze soepeler toe te passen. Indien de quota wat betreft de Europese producties soepel zouden worden toegepast, moest dit gecompenseerd worden door uitzendquota en investeringsquota. Dit betekent dat indien een zender het voorgeschreven percentage aan Europese producties niet haalt, hij 5% van zijn jaaromzet of 25% van het programmabudget moet spenderen aan Europese producties. De volksvertegenwoordiging is ervan overtuigd dat de quota alleen niet voldoende zijn als stimulans voor de Europese productie. Ze moeten aangevuld worden met financiële steun uit het MEDIA-programma [9], dat een tussenkomst moet voorzien voor bepaalde artistieke producties. De vervaardiging en distributie van Europese producties moet ook bevorderd worden door middel van een Garantiefonds.

Het parlement benadrukte voorts dat het vrije verkeer van televisie-uitzendingen ook betekent dat het verwerven van exclusieve rechten op belangrijke evenementen ten nadele van de meerderheid van de kijkers en het scheppen van machtsposities moet worden voorkomen.

De lidstaten moeten de bepalingen van deze richtlijn omzetten in de eigen wetgeving en laten naleven. Het parlement wilde op de niet naleving ook geldstraffen plakken. Dat is uiteindelijk niet weerhouden. Elke lidstaat mag naar eigen goeddunken de richtlijn omzetten en eventueel straffen voorzien.

Zoals gezegd is de nieuwe richtlijn op sommige punten een afzwakking van de vorige, maar bevat hij toch ook een aantal behartenswaardige maatregelen. Zo is de regeling van de reclame misschien wel ingewikkeld en kan het waarschijnlijk ook een stuk strenger; het zou de kijker toch ook wat garanties moeten geven tegen indigestie. Reclame is jammer genoeg niet meer van het scherm weg te denken. Laat het ons dan ook deftig regelen. En wie ervan gaat lopen kan dat richting ijskast of toilet doen.

De regeling over de exclusiviteitsrechten op grote sportevenementen is, gezien de toename van exclusieve beelden op de betaalomroepen,

zeker en vast een goede zaak. Juridisch zal altijd wel iemand de rechten bezitten op de organisatie van sportevenementen, maar maatschappelijk behoren deze rechten niemand toe. De kijker heeft nu eenmaal het recht om dit soort programma's kosteloos te kunnen volgen.

Noten

- [1] Art. 90,2 van het Verdrag van de Europese Unie.
- [2] Art. 10 belichaamt speciaal het recht "om inlichtingen of denkbeelden te ontvangen of door te geven, zonder inmenging van overheidswege en ongeacht grenzen".
- [3] Resolutie "over de economische aspecten van de gemeenschappelijke markt voor de omroep in de Europese Gemeenschap", PB, nr. C 288, 11 november 1985, blz. 119.
- [4] Resolutie "over een kaderregeling voor een Europees mediabeleid op basis van het Groenboek van de Commissie van de Europese Gemeenschappen over het instellen van de gemeenschappelijke markt voor de omroep, met name via satelliet en kabel, PB, nr. C 288, 11 november 1985, blz. 113.
- [5] Brazanti, R., Verslag over de mededeling van de Commissie over de problemen in de audio-visuele sector na de richtlijn 'Televisie zonder grenzen': toepassing van de artikelen 4 en 5 van de richtlijn 89/552/EEG, deel B; toelichting, blz. 4.

- [6] Verslag over de toepassing van richtlijn 89/552/EEG en voorstel voor richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van richtlijn 89/552/EEG van de Raad betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake de uitoefening van televisie-omroepactiviteiten. COM (95)-86 def., 31 mei 1995.
- [7] Dehousse, F., La politique européenne de l'audiovisuel. *Courier hebdomadaire du CRISP*, nr. 1525-1526, blz. 23.
- [8] Het Garantiefonds is ontsproten aan de parlementaire bespreking van het MEDIA-II programma. Het voorziet in het beschikbaar stellen van fondsen als garantie bij het aangaan van leningen. De sommen die het fonds ter beschikking stelt zijn geen leningen of schenkingen, zij dienen enkel als waarborg naar financiële instellingen toe. De Europese Commissie heeft het idee verder uitgewerkt, zij het met lange tanden. Het Fonds is nog steeds niet operationeel omdat de Raad dwars blijft liggen. Vooral budgettaire redenen vormen een obstakel. De voorgestelde middelen worden door de Raad als te hoog aanzien. Daarbij komt dat het Europees Parlement niet tevreden is met het geheel, want de Commissie heeft er niets beters op gevonden dan het budget van het Garantiefonds in vermindering te brengen op het budget van het MEDIA-II programma.
- [9] Het MEDIA-II programma bestaat uit een gedeelte 'opleiding' en een gedeelte 'distributie en ontwikkeling'. Het overkoepelt de periode 1996-2000.